Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-08-14

LS 2017-1306

Regionstyrelsen

Motion 2017:67 av Gunilla Roxby-Cromvall (V) om att upphandla kollektivtrafik med personalövergång och krav på kollektivavtalsliknande villkor

Föredragande regionråd: Kristoffer Tamsons

Ärendebeskrivning

Gunilla Roxby-Cromvall (V) har i en motion föreslagit att landstinget vid upphandling av kollektivtrafik ska ställa krav på personalövergång och kollektivavtalsliknande villkor.

Förslag till beslut

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2017:67
Trafiknämndens protokollsutdrag den 4 december 2018
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 22 oktober 2018

Regionrådsberedningens motivering

Stockholm ska ha världens bästa kollektivtrafik. Redan idag är vi rankade etta i Europa och tvåa i världen efter Singapore av det internationella kollektivtrafikorganet UITP. Som i alla organisationer är medarbetarna en av de absolut viktigaste resurserna. Bra medarbetare hos både operatörer och SL ger oss större kraft i att ytterligare förbättra kollektivtrafiken. En självklar del i att locka och behålla duktiga medarbetare är bra villkor.

Vad avser upphandling av t.ex. spårtrafik och busstrafik finns idag en fungerande marknad med kollektivavtalsliknande villkor för trafikpersonal anställd av trafikentreprenör för att utföra de tjänster som ingår enligt de avtal som ingås med AB SL. Därtill sker personalövergång enligt gängse ordning i samband med att frånträdande leverantör ersätts av ny tillträdande leverantör.

Redan idag sker personalövergång vid upphandlingar. Detta gäller t.ex. för E31 Busstrafik i Sigtuna, Upplands Väsby och Vallentuna, respektive E32

Busstrafik på Ekerö. Det finns text i avtal, avseende upphandling av SL-trafik, där det stipuleras vad som gäller avseende verksamhetsövergång.

En naturlig del av verksamheten är att kontinuerligt analysera vilka krav som behöver ställas i upphandlingar. Från färdtjänstnämndens verksamhet finns även ett aktuellt exempel avseende upphandling av nytt avtal för färdtjänsttaxi. Där gjordes en helhetsbedömning under utredningsfasen om det kunde anses behövlig att ställa arbetsrättsliga krav. Slutsatsen i det fallet var att det bedömdes behövligt, vilket innebär att det finns krav avseende lön, semester och arbetstid, i den refererade upphandlingen.

Som Vänsterpartiet bör känna till är upphandlingar reglerade i lag och detta gäller även arbetsrättsliga villkor vid upphandling. Lagstiftningen stipulerar att en helhetsbedömning ska göras mot bakgrund av riskerna för oskäliga arbetsvillkor och snedvridning av konkurrens i samband med en upphandling. Bestämmelserna innebär däremot inte att det blir tillåtet att ställa krav på att leverantören ska vara bunden av kollektivavtal.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2017:67
Trafiknämndens protokollsutdrag den 4 december 2018
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 22 oktober 2018

Irene Svenonius Kristoffer Tamsons

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Regiondirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-01-15

LS 2017-1306

Regionstyrelsen

Motion 2017:67 av Gunilla Roxby-Cromvall (V) om att upphandla kollektivtrafik med personalövergång och krav på kollektivavtalsliknande villkor

Ärendebeskrivning

Gunilla Roxby-Cromvall (V) har i en motion föreslagit att landstinget vid upphandling av kollektivtrafik ska ställa krav på personalövergång och kollektivavtalsliknande villkor.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2017:67
Trafiknämndens protokollsutdrag den 4 december 2018
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 22 oktober 2018

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2017:67 av Gunilla Roxby-Cromvall (V) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Gunilla Roxby-Cromvall (V) har lämnat en motion om krav på personalövergång och kollektivavtalsliknande villkor då landstinget upphandlar kollektivtrafik.

Personalövergång sker redan idag enligt en upparbetad och fungerande ordning och under 2019 träder ett nytt avtal för färdtjänsttaxi i kraft, där det ställs krav på kollektivavtalsliknande villkor. Förvaltningen föreslår att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund
Gunilla Roxby-Cromvall (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion om att landstingsfullmäktige borde besluta att det ska ställas krav på personalövergång och kollektivavtalsliknande villkor då landstinget upphandlar kollektivtrafik.

Den 3 maj 2017 beslutade riksdagen om proposition 2016/17:163, arbetsrättsliga villkor i upphandling. Den 1 juni 2017 trädde nya bestämmelser i upphandlingslagarna i kraft. Lag om offentlig upphandling (LOU), Lag om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) och lag om upphandling av koncessioner (LUK) kompletterades med bestämmelser om att vissa upphandlingar ska innehålla särskilda arbetsrättsliga villkor.

Bestämmelserna innebär i korthet att upphandlande myndigheter och enheter är skyldiga att ställa arbetsrättsliga villkor om lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal om det är behövligt. Denna skyldighet, att säkerställa att antagen leverantör ger sina anställda vissa minimivillkor, gäller vid upphandling av varor, tjänster, byggentreprenader samt koncessioner som uppgår till minst de tröskelvärden som gäller enligt respektive lag. Bestämmelserna innebär däremot inte att det blir tillåtet att ställa krav på att leverantören ska vara bunden av ett kollektivavtal.

Arbetsrättsliga villkor ska ställas om en upphandling
• minst uppgår till aktuellt tröskelvärde enligt LOU, LUF eller LUK,
• inte avser upphandling av sociala tjänster och andra särskilda tjänster,
• har påbörjats den 1 juni 2017 eller senare,
• när det anses vara behövligt, och
• om det går att fastställa arbetsrättsliga villkor.

En helhetsbedömning ska göras mot bakgrund av riskerna för oskäliga arbetsvillkor och snedvridning av konkurrens i samband med en upphandling.

Trafiknämnden har behandlat ärendet.

Överväganden
Trafiknämnden skriver i sitt yttrande att personalövergång redan idag sker enligt en upparbetad och fungerande ordning i samband med att frånträdande leverantör ersätts av ny tillträdande leverantör.

Trafiknämnden konstaterar även att arbetsrättsliga villkor i vissa fall ska ställas vid en upphandling, men att en helhetsbedömning ska göras mot bakgrund av riskerna för oskäliga arbetsvillkor och snedvridning av konkurrens i samband med en upphandling.

Sådan bedömning görs således från fall till fall. För färdtjänstnämndens verksamhet finns ett aktuellt exempel avseende upphandling av nytt avtal för färdtjänsttaxi. Där gjordes en helhetsbedömning under utredningsfasen om det kunde anses behövligt att ställa arbetsrättsliga krav. Slutsatsen i det fallet var att det bedömdes behövligt, vilket innebär att krav avseende lön, semester och arbetstid finns med i aktuell upphandling.

Under 2019 träder det nya avtalet för färdtjänsttaxi i kraft, där det ställs krav på kollektivavtalsliknande villkor. Färdtjänstnämnden ska enligt beslut i Budget 2019 för Region Stockholm, LS 2017-1455, aktivt följa upp det nya avtalet.

Förvaltningen föreslår att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet har inte några ekonomiska konsekvenser.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Carl Rydingstam
Chef ledningsstaben

Beslutsexpediering:
Akt

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2019-01-15

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -10- 17
Dnr LS 2017-1306

2017:67

Stockholms läns landsting
2017-10-17

Motion av Gunilla Roxby-Cromvall om att upphandla kollektivtrafik med personalövergång och krav på kollektivavtalsliknande villkor

Vi i Vänsterpartiet föreslår att Trafikförvaltningens upphandlingar i framtiden ställer krav på personalövergång och kollektivavtalsliknande villkor.

Det juridiska läget för att upphandla med krav på personalövergång och kollektivavtalsliknande villkor har fram tills nu varit oklart. Däremot har Dalarna, Kalmar och Umeå ändå gjort sådana upphandlingar, utan att någon överklagat, och avtal med dessa villkor har tecknats. Nu är inte rättsläget längre oklart. 30 november beslutade riksdagen att kollektivtrafik får upphandlas med krav på personalövergång och kollektivavtalsliknande villkor.

Det är en framgång i att ge bra villkor på arbetsmarknaden och det ökar tryggheten för dem som är anställda i kollektivtrafikbranschen. Som köpare av tjänster kan vi undvika att bidra till social dumping. De anställda slipper bli uppsagda av den ena entreprenören, för att sen eventuellt erbjudas anställning hos den andra. Eller snarare; de riskerar att inte bli erbjudna jobb om man har småbarn, varit sjuk eller tagit strid för arbetsvillkoren genom att vara skyddsombud.

Genom riksdagsbeslutet och anpassningen till EUs regler, vet vi nu att Trafikförvaltningen får upphandla med dessa villkor. Nu vill vi i Vänsterpartiet att vi också använder oss av denna möjlighet.

Med hänvisning till ovanstående föreslås Landstingsfullmäktige besluta

att *vid upphandling av kollektivtrafik ska vi ställa krav på personalövergång*

att *vid upphandling av kollektivtrafik ska vi ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor*

G Roxby Cromvall

Gunilla Roxby Cromvall (V)

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Stockholms läns landsting

Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 9/2018

Sammanträdesdatum
2018-12-04

Datum för justering: 2018-12-14

Datum för anslag: 2018-12-18

Kristoffer Tamsons (M)
Talla Alkurdi (S)

---

§ 195

Motion 2017:67 av Gunilla Roxby Cromvall (V) om att upphandla kollektivtrafik med personalövergång och krav på kollektivavtalsliknande villkor
(TN 2017-1659)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande den 22 oktober 2018 från förvaltningschefen.

I ärendet yttrade sig Talla Alkurdi (S).

YRKANDEN

1. S- och V-ledamöterna yrkade bifall till motionen.
2. Ordföranden yrkade bifall till förvaltningschefens förslag till beslut.

Ordföranden ställde proposition på förslagen och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningschefens förslag till beslut.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

RESERVATION

S- och V-ledamöterna reserverade sig mot beslutet att inte bifalla det egna förslaget till beslut.

Vid protokollet

Martin Jägerbert

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Strategisk utveckling

Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-10-22

Trafiknämnden
2018-12-04, punkt 12

Ärende
TN 2017-1659

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Förslag till yttrande över motion 2017:67 av Gunilla Roxby-Cromvall om att upphandla kollektivtrafik med personalövergång och krav på kollektivavtalsliknande villkor

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet i Stockholms läns landsting (V) har inkommit med motion (LS 2017-1306) avseende upphandling med personalövergång och krav på kollektivavtalsliknande villkor.

I motionen föreslås landstingsfullmäktige ska besluta följande:

- att vid upphandling av kollektivtrafik ska vi ställa krav på personalövergång
- att vid upphandling av kollektivtrafik ska vi ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande 16 augusti 2018 samt motion 2017:67 av Gunilla Roxby-Cromvall (V) om att upphandla kollektivtrafik med personalövergång och krav på kollektivavtalsliknande villkor (LS 2017-1306).

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

Förslag och motivering

Den 3 maj 2017 antogs proposition 2016/17:163, arbetsrättsliga villkor i upphandling. Den 1 juni 2017 trädde nya bestämmelser i upphandlingslagarna i kraft. LOU, LUF och LUK kompletterades med bestämmelser om att vissa upphandlingar ska innehålla särskilda arbetsrättsliga villkor.

Bestämmelserna innebär i korthet att upphandlande myndigheter och enheter är skyldiga att ställa arbetsrättsliga villkor om lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal om det är behövligt. Denna skyldighet, att säkerställa att antagen leverantör ger sina anställda åtminstone vissa minimivillkor, gäller vid upphandling av varor, tjänster, byggentreprenader samt koncessioner som uppgår till minst de tröskelvärden som gäller enligt respektive lag. Bestämmelserna innebär däremot inte att det blir tillåtet att ställa krav på att leverantören ska vara bunden av ett kollektivavtal.

Arbetsrättsliga villkor ska ställas om en upphandling

- minst uppgår till aktuellt tröskelvärde enligt LOU, LUF eller LUK,
- inte avser upphandling av sociala tjänster och andra särskilda tjänster,
- har påbörjats den 1 juni 2017 eller senare,
- det är behövligt, och
- det går att fastställa arbetsrättsliga villkor.

En helhetsbedömning ska göras mot bakgrund av riskerna för oskäliga arbetsvillkor och snedvridning av konkurrens i samband med en upphandling.

Sådan bedömning görs således från fall till fall. För trafikförvaltningens verksamhet finns ett aktuellt exempel avseende upphandling av nytt avtal för färdtjänsttaxi. Där gjordes en helhetsbedömning under utredningsfas avseende listan ovan om det kunde anses behövlig att ställa arbetsrättsliga krav. Slutsatsen i det fallet var att det bedömdes behövligt, vilket innebär att krav avseende lön, semester och arbetstid finns med i aktuell upphandling som har planerad tilldelning under hösten 2018.

Vad avser upphandling av t.ex. spårtrafik och busstrafik finns idag en fungerande marknad med kollektivavtalsliknande villkor för trafikpersonal anställd av trafikentreprenör för att utföra de tjänster som ingår enligt de avtal som ingås med AB SL. Därtill sker personalövergång enligt gängse ordning i samband med att frånträdande leverantör ersätts av ny tillträdande leverantör. I

dessa fall finns normalt sett ingen särskild anledning att ställa särskilda krav då det redan finns en upparbetad och fungerande ordning. Däremot kan en bedömning från fall till fall beroende på upphandlingsföremålet vara aktuell att genomföra i samband med att utredning inför nya affärer genomförs.

Avslutningsvis kan nämnas att det redan idag finns text i avtal, avseende upphandling av SL-trafik, där det stipuleras vad som gäller avseende verksamhetsövergång. I huvudavtalet för senaste upphandling E31 Busstrafik i Sigtuna, Upplands Väsby och Vallentuna (SL 2018-0195) respektive E32 Busstrafik på Ekerö (SL 2018-0196) i bilaga 14A Förberedelse inför driftstart under avsnittet övertagande av personal står det citat *Parterna är överens om att övertagande av verksamheten inom Uppdraget är att anse som verksamhetsövergång enligt lagen (1982:80) om anställningsskydd, vilket innebär att personal ska övertas (förutsatt att sådan personal inte motsätter sig övergång). Reglerna i lagen (1982:80) om anställningsskydd och lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet ska gälla och iakttas av Trafikutövaren i alla relevanta avseenden. Det åligger Trafikutövaren att samverka med och i den mån nödvändigt träffa överenskommelse med föregående arbetsgivare avseende övertagande av personal ska påbörjas omedelbart efter att Uppdragsavtalet träder i kraft. Trafikutövaren ska även underrätta och samverka med berörda fackliga organisationer. De åtgärder som avser övertagande av personal ska påbörjas omedelbart efter att Uppdragsavtalet träder i kraft.*

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -10- 17
Dnr LS 2017-1306

2017:67

Stockholms läns landsting
2017-10-17

Motion av Gunilla Roxby-Cromvall om att upphandla kollektivtrafik med personalövergång och krav på kollektivavtalsliknande villkor

Vi i Vänsterpartiet föreslår att Trafikförvaltningens upphandlingar i framtiden ställer krav på personalövergång och kollektivavtalsliknande villkor.

Det juridiska läget för att upphandla med krav på personalövergång och kollektivavtalsliknande villkor har fram tills nu varit oklart. Däremot har Dalarna, Kalmar och Umeå ändå gjort sådana upphandlingar, utan att någon överklagat, och avtal med dessa villkor har tecknats. Nu är inte rättsläget längre oklart. 30 november beslutade riksdagen att kollektivtrafik får upphandlas med krav på personalövergång och kollektivavtalsliknande villkor.

Det är en framgång i att ge bra villkor på arbetsmarknaden och det ökar tryggheten för dem som är anställda i kollektivtrafikbranschen. Som köpare av tjänster kan vi undvika att bidra till social dumping. De anställda slipper bli uppsagda av den ena entreprenören, för att sen eventuellt erbjudas anställning hos den andra. Eller snarare; de riskerar att inte bli erbjudna jobb om man har småbarn, varit sjuk eller tagit strid för arbetsvillkoren genom att vara skyddsombud.

Genom riksdagsbeslutet och anpassningen till EUs regler, vet vi nu att Trafikförvaltningen får upphandla med dessa villkor. Nu vill vi i Vänsterpartiet att vi också använder oss av denna möjlighet.

Med hänvisning till ovanstående föreslås Landstingsfullmäktige besluta

att *vid upphandling av kollektivtrafik ska vi ställa krav på personalövergång*

att *vid upphandling av kollektivtrafik ska vi ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor*

G Roxby Cromvall

Gunilla Roxby Cromvall (V)